

DRŽAVNA AGENCIJA ZA ISTRAGU I ZAŠTITU – SIPA

DOI: 10.70329/2744-2403.2026.6.11.3

Pregledni naučni članak

Atina Perković, PhDc

Sažetak:

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) ključna je institucija sigurnosnog sistema Bosne i Hercegovine, zadužena za provođenje istraga najtežih krivičnih djela, uključujući organizirani kriminal, terorizam, pranje novca i ratne zločine. Rad prikazuje historijski razvoj SIPA-e, njenu organizacijsku strukturu, tehničke i operativne kapacitete, te pregled najznačajnijih akcija koje je sprovela. Posebna pažnja posvećena je zakonskom okviru koji definiše nadležnosti i ovlaštenja SIPA-e, kao i analizi izazova u njenom djelovanju, poput političkog pritiska, nedostatka kadrovskih i tehničkih resursa te složenosti međuinstitucionalne saradnje. Seminarski rad zaključuje da SIPA ima presudnu ulogu u očuvanju državne sigurnosti i vladavine prava, te da je potrebno strateški ulagati u dodatno jačanje njenih kapaciteta kako bi odgovorila savremenim sigurnosnim prijetnjama.

Ključne riječi: *SIPA; organizirani kriminal; terorizam; kriminalističke istrage; policijska ovlaštenja; međunarodna saradnja; sigurnosni sistem; Bosna i Hercegovina.*

UVOD

Bosna i Hercegovina se obvezala da će osigurati ostvarenje najviših razina zaštite svih njenih građana, tj. ljudskih prava i osnovnih sloboda. Rad Državne agencije za istragu i zaštitu, je široko prihvaćen metod djelovanja u većini demokratskih društava i obećava značajna poboljšanja u radu policije u BiH. Uspjeh rada u zajednici zasnovan je na izgradnji bliskih, uzajamno korisnih veza između pripadnika agencije i zajednice. Radi postizanja najveće moguće učinkovitosti, rad Agencije u zajednici se mora oslanjati kako na objektivne, tako i na subjektivne informacije.

Ciljevi ovog rada su potvrditi značaj SIPA-e, utvrditi kakva je organizacijska struktura te prikazati pojedine zakone i pravilnike. Prilikom pisanja seminarskog rada korišteni su odgovarajući Internet izvori.

Rad je podijeljen na četiri poglavlja, od kojih su prvo i drugo poglavlje od važnosti za ovaj seminarski rad. Prvo poglavlje odnose se na uvodni dio rada u kojem se govori o SIPA-i, osnutku i nadležnostima, dok se drugo poglavlje odnosi se na središnji dio rada, u kojem se govori o svim organizacijskim strukturama. Treće poglavlje donosi pojedine zakone i pravilnike koji su usko vezano za Agenciju. U četvrtom se nalazi osvrt na posljednju najpoznatiju akciju – Lutka.

DRŽAVNA AGENCIJE ZA ISTRAGU I ZAŠTITU

„Državna agencija za istrage i zaštitu je prva policijska agencija na državnom nivou koja u skladu sa Zakonom o državnoj agenciji za istrage i zaštitu i drugim propisima, vrši poslove iz svoje nadležnosti na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine" (u daljnjem tekstu SIPA) (Državna agencija za istragu i zaštitu, 2012). SIPA (skraćeno od engl. *State Investigation and Protection Agency*) je državna agencija za istrage i zaštitu. Nastaje nakon potpisa Daytonskog mirovnog sporazuma 2002. godine, noseći naziv Agencija za informacije i zaštitu. „U lipnju 2004. godine transformirana je u Državnu agenciju za istrage i zaštitu, te je dobila policijska ovlaštenja i postala prva policijska agencija koja svoju mjerodavnost ostvaruje na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine" (Državna agencija za istragu i zaštitu, 2012). Sjedište agncije nalazi se u Sarajevu, a osnivačem se smatra Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, dakle, SIPA je vladina agencija. Ima 4 regionalna ureda koji su smješteni u Sarajevu, Banja Luci, Mostaru i Tuzli. Na Slici 1 nalazi se regionalni ured u Sarajevu. Agencija nosi status pravnog lica. Sjedište agencije je opremljeno najsuvremenijom opremom koja se mogla naći na tržištu, kako bi specijalci mogli nesmetao obavljati svoje zadatke. Važno je istaknuti geslo na službenoj internetskoj stranici SIPA-e koja glasi: „Moderna državna služba u skladu sa najvišim profesionalnim standardima" (SIPA, 2014)

Kada je agencija tek osnovana, primarne zadaće bile su joj prikupljanje i obrada podataka od interesa kako bi se provodili kazneni i međunarodni zakoni u BiH, za zaštitu diplomatskih misija, diplomatsko-konzularnih predstavništava, važnih osoba i objekata institucija Bosne i Hercegovine. SIPA se u okviru svojih zakonom definiranih nadležnosti, prema Članku 3, Ustava Bosne i Hercegovine, bavi: sprječavanjem, otkrivanjem i istraživanjem organiziranih kriminala, terorizma i trgovine, ratnih zločina i krivičnih djela kažnjivih po međunarodnom ratnom i humanitarnom pravu, trgovine ljudima, svim drugim krivičnim djelima iz nadležnosti Suda BiH, SIPA će pružati pomoć Sudu i Tužilaštvu BiH, bavit će se fizičkom i tehničkom zaštitom lica, objekata i druge imovine zaštićene po zakonu o SIPA-i, zaštitom svjedoka, sprječavanjem pranja novca, obavlja sve druge poslove, propisane zakonom i drugim propisima.

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) ima ključnu ulogu u borbi protiv organiziranog kriminala i terorizma u Bosni i Hercegovini. Kao specijalizirana policijska agencija na državnoj razini, SIPA provodi istrage u skladu sa Zakonom o Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, te ostvaruje suradnju s domaćim i međunarodnim institucijama u suzbijanju prijetnji koje ugrožavaju sigurnost zemlje (Muratbegović, 2019). Organizirani kriminal u Bosni i Hercegovini prisutan je u različitim oblicima, uključujući trgovinu drogom, krijumčarenje ljudi, ilegalnu trgovinu oružjem i korupciju. SIPA djeluje kroz specijalizirane jedinice, poput Kriminalističko-istražnog odjela i Financijsko-obavještajnog odjela, koji analiziraju financijske transakcije povezane s kriminalnim

aktivnostima (Hadžić, 2021). Pored toga, SIPA koristi modernu forenzičku tehnologiju i analitičke metode u cilju identifikacije i procesuiranja kriminalnih skupina. Borba protiv terorizma također predstavlja jedan od ključnih zadataka SIPA-e. Agencija prikuplja i analizira obavještajne podatke te sudjeluje u preventivnim i represivnim akcijama u suradnji s drugim sigurnosnim institucijama (Beganović, 2020). Terorizam u Bosni i Hercegovini uglavnom je povezan s radikalizacijom pojedinaca i malih skupina, a SIPA kontinuirano radi na otkrivanju i neutraliziranju potencijalnih prijetnji. Osim operativnih aktivnosti, SIPA pridaje posebnu pažnju prevenciji kriminala i terorizma. Edukacija policijskih službenika i suradnja s javnošću igraju ključnu ulogu u smanjenju kriminalnih aktivnosti i povećanju sigurnosti na državnoj razini (Delić & Imamović, 2022).

Međunarodna suradnja je temeljni aspekt djelovanja SIPA-e, s obzirom na to da su organizirani kriminal i terorizam transnacionalne pojave koje zahtijevaju koordinirani pristup više država. SIPA surađuje s Interpolom, Europolom, UN-ovim uredom za droge i kriminal (UNODC) te agencijama za provedbu zakona drugih zemalja kako bi osigurala učinkovitu razmjenu informacija i operativnu podršku (Tomić, 2020). Jedan od ključnih oblika međunarodne suradnje je razmjena obavještajnih podataka. SIPA putem svojih specijaliziranih odjela sudjeluje u regionalnim inicijativama protiv trgovine narkoticima, pranja novca i ilegalnih migracija (Mehić, 2021). Osim toga, agencija provodi zajedničke operacije s Europolom i INTERPOL-om, što omogućuje učinkovitu borbu protiv kriminalnih mreža koje djeluju na području Balkana i šire. Posebna pažnja posvećena je suradnji s institucijama Europske unije, osobito u kontekstu procesa europskih integracija Bosne i Hercegovine. SIPA je aktivna u projektima vezanim uz unaprjeđenje kapaciteta za borbu protiv terorizma, uključujući programe financirane od strane EU-a koji omogućuju specijalističku obuku i nabavku moderne opreme (Jahić, 2019). Osim bilateralne i multilateralne suradnje, SIPA također sudjeluje u radu međunarodnih foruma i konferencija posvećenih sigurnosnim pitanjima, čime se osigurava kontinuirano unapređenje metodologije rada i jačanje kapaciteta agencije. Na taj način, SIPA ne samo da doprinosi sigurnosti Bosne i Hercegovine, već i aktivno sudjeluje u globalnim naporima protiv organiziranog kriminala i terorizma.

ORGANIZACIJSKA STUKTURA

Agencija je podjeljena po principu da strukturu sačinjavaju dvije komponente, teritorijalna organizaciju i organizacijska strukturu, o čemu će biti riječi u narednom dijelu. Pod pojmom teritorijalne organizacije podrazumijevamo prethodno spomenute 4 lokacije u Bosni i Hercegovini u kojima SIPA ima svoje ispostave, a to su: Mostar, Sarajevo, Tuzla i Banja Luka. Ispostave su međusobno koordinirane, usklađene i surađuju pri rješavanju nastalih problema.

Vršenje poslova iz nadležnosti Agencije ostvaruje se u okviru osnovnih organizacijskih jedinica u sjedištu Agencije i osnovnih organizacijskih jedinica van sjedišta Agencije. Organizacijske jedinice u sjedištu Agencije su: ured ravnatelja, kriminalističko-istražni odjel, financijsko-obavještajno odjel, sektor za ratne zločine i kaznena djela, odjel za zaštitu svjedoka, odjel za osiguranje ličnosti i objekata, odjel za unutarnju kontrolu, jedinica za specijalnu potporu, sektor za operativnu potporu i sektor za administraciju i unutarnju potporu.

Stara se o dokumentima i materijalima koji se dostavljaju ravnatelju, vrši određene protokolarne poslove, vrši poslove prijema i obrade pošte, pripreme za održavanje savjetovanja i drugih sastanaka koje organizuje Agencija ili ravnatelj, ostvaruje potrebnu suradnju s organima uprave i drugim organizacijama u vezi s izvršenjem poslova iz djelokruga Kabineta, zatim vrši i organizira poslove u vezi s obavljanjem funkcije direktora u ostvarivanju javnosti rada Agencije, surađuje s nadležnim organima, službama za informiranje i predstavnicima sredstava javnog informiranja.

Kriminalističko-istražni odjel dio je Agencije čiji inspektori svakodnevno istražuju niz posebnih radnji među kojima su: organizirani kriminal, trgovina ljudima, terorizam, korupcija i financijski terorizam, neovlašteni promet, neovlašteni promet opojnim drogama i ostala kaznena djela iz nadležnosti i Tužiteljstva BiH-a i Suda BiH-a.

“Kriminalističko-istražni odjel radi na sprječavanju, otkrivanju i istraživanju kaznenih djela iz nadležnosti Suda BiH (izuzev kaznenih djela koja su, sukladno zakonu i Pravilniku o unutarnjoj organizaciji SIPA-e, u nadležnosti Financijsko-obavještajnog odjela i Sektora za istraživanje ratnih zločina i kaznenih djela kažnjivih po međunarodnom humanitarnom pravu), pod nadzorom, smjernicama i nalogima nadležnog tužitelja, prikuplja obavijesti i podatke o kriminalu i kaznenim djelima iz svoje nadležnosti i izvršiteljima tih kaznenih djela, te obavlja poslove na pronalaženju i hapšenju počinitelja kaznenih djela i njihovom dovođenju tužitelju, vrši analitičku obradu podataka i vodi propisane evidencije u svezi sa istim, analize sigurnosne situacije u relaciji sa kriminalom i pojava koje pogoduju nastanku i razvoju kriminala, pruža pomoć sudu i tužiteljstvu u prikupljanju obavijesti, izvršava naloge suda i tužiteljstva, te pruža operativnu pomoć Financijsko-obavještajnom odjelu” (SIPA, 2015) U istraživanju OKG i njihovih članova koriste se otvoreni izvori kao što su društvene mreže na kojima akteri mogu ostaviti značajan broj podataka i informacija, kao što su fotografije, video snimke, objave i tako dalje (Muhić, 2024).

Financijsko obavještajni odjel bavi se sprječavanjem i borbom protiv pranja novca i sprječavanjem i borbom financiranja terorističkih aktivnosti. Zakonski akti koji uređuju rad financijsko-obavještajnog odjela su Zakon o SIPA-i, Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti. Prema tim zakonskim aktima F-O odjel bavi se i sa: prikupljanjem potrebnih podataka i

dokumentacije od finansijskih i nefinansijskih institucija i svih državnih tijela u BiH, ima puno pravo izdati nalog za privremenu obustavu transakcija u trajanju do pet radnih dana, može naložiti finansijskim institucijama monitoring i zatražiti izvješće o finansijskom poslovanju klijenta u trajanju do šest mjeseci itd. (SIPA, 2015)

Sektor za ratne zločine i kaznena djela kažnjiva po međunarodnom humanitarnom pravu osnovan je da bi sve osobe koje su sudjelovale u kršenju međunarodnih konvencija, deklaracija, sporazuma i zakona koji reguliraju oblast ratnih zločina bile pronađene, otkrivene i predane nadležnim tijelima, te shodno tome odgovarale za eventualno počinjenje. Zadaće sektora su sljedeće: otkrivanje i istraga ratnih zločina i kaznenih djela koji su kažnjivi po međunarodnom humanitarnom pravu koja se nalaze u nadležnosti Suda BiH-a, prikupljanje informacija i podataka o navedenim kaznenim djelima, analizira izvješća i informacije u svezi sa osumnjičenim, optuženim osobama i zločinima, procjena i analizira obavještajnih podataka, pružanje pomoći sudu i tužiteljstvu u zaštiti informacija itd. (SIPA, 2015)

Odjel za zaštitu svjedoka djeluje s ciljem pružanja potrebne zaštite i podrške zaštićenim svjedocima - osobama kojima je sud dodijelio takav status. Unutar odjela postoje dva odjela:

- Odjel za zaštitu koji je zadužen za zaštitu svjedoka sukladno zakonima i propisima. Odjel blisko surađuje s organizacijskim jedinicama Agencije i pri tome vrši procjenu i reviziju, daje prijedloge i nakon toga se brine o njihovoj implementaciji. (SIPA, 2015)
- Odjel za operativnu potporu zadužen je za operativnu pripremu vezanu s provedbom programa zaštite svjedoka. (SIPA, 2015)

Odjel za unutarnju kontrolu osnovan je radi provođenja internog postupka povodom predstavljeni koje se odnose na nepravilno ponašanje i rad policijskih službenika i ostalih uposlenih u SIPA-i koje mogu inicirati i prijaviti građani. Unutarnje organizacijske jedinice unutar ovog odjela su: odjel za unutarnje istrage, odjel za sigurnosne provjere, grupa za unutarnju inspekciju i profesionalne standard i grupa za podregistar tajnih podataka.

Jedinica za specijalnu potporu operativna je od 2005. godine sa zadaćom izvršenja visokorizičnih zadataka. Po svom uređenju je suvremena, visokoprofesionalna i izuzetno obučena jedinica, a pri obučavanju policijskih službenika korištene su suvremene metode koje koriste najbolje svjetske jedinice. Na Slici 3 prikazan je specijalac na zadatku. Pri obuci djelatnika sudjeluju respektabilni instruktori, a redovno se dovode i stručnjaci iz inozemstva. Obuka uključuje odricanje, složeni

trening, predani rad i veliku volju. Jedinice unutar organizacije su: sntiteroristički odjel „ALFA”, odjel za operacije „BETA”,i odjel za potporu „GAMA”.

Sektor za operativnu potporu osnovan je za pružanje adekvatne operativne potpore svim drugim organizacijskim jedinicama SIPA-e u provođenju svih vrsta istraga. Sektor za svoj rad treba dobiti nalog suda. Djeluje za potrebe SIPA-i, ali i drugih policijskih jedinica. U svom djelovanju bavi se sa: nadzorom i tehničkim snimanjem telekomunikacija, pristupom kompjuterskim sustavima i kompjuterskim sravnjavanjem podataka, nadzorom i tehničkim snimanjem prostorija, tajnim praćenjem i tehničkim snimanje osoba i predmeta, nadziraninjem prijevoza i isporuka koji su predmet kaznenog djela.

Sektor za administraciju i unutarnju potporu ima funkciju administrativne potpore Agenciji. Od osnutka Agencije pa do danas provodi se popunavanje kadrovskeg osoblja mladim policajcima na način da se raspiše javni konkurs u glasilima, te se postave određeni kriteriji. „Državna agencija za istrage i zaštitu primila je i obučila četiri klase kadeta, odnosno 105 mlađih inspektora, koji svojim svakodnevnim angažiranjem daju doprinos radu Agencije" (SIPA, 2025). Organizacijske jedinice unutar sektora su: odjel za normativno-pravne poslove, odjel za kadrovske poslove, razvoj ljudskih resursa i obuku, pisarnica i pismohrana.

Sektor za planiranje, analitiku, suradnju i informiranje za zadaću ima izradu i praćenje implementacije strateških i operativnih planova Agencije, prikuplja, analizira i izrađuje analitičke informacije, programe i izvješća o radu SIPE, koordinira rad sa analitičarima u organizacijskim jedinicama Agencije, obavlja poslove koji se odnose na provedbu propisa o zaštiti osobnih podataka u Agenciji, stara se o dokumentima i materijalima koji se dostavljaju ravnatelju. (SIPA, 2025)

Sektor za materijalno-financijske poslove osnovan je radi logističke potpore drugim organizacijskim jedinicama Agencije s kojima usko surađuje. Ovaj sektor važan je za efikasno obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti Agencije. Unutarnje organizacijske jedinice u materijalno- financijskom sektoru su: odjel za meterijalno poslovanje, logistiku i održavanje, odjel za financije i računovodstvo. (SIPA, 2025)

Obuka i profesionalni razvoj službenika Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA) ključni su faktori u osiguravanju visoke razine stručnosti i učinkovitosti ove institucije. Kao specijalizirana policijska agencija, SIPA provodi kontinuirane programe obuke koji su usmjereni na unapređenje operativnih i analitičkih sposobnosti njenih službenika (Muratbegović, 2020). Osnovna obuka policijskih službenika SIPA-e provodi se u skladu s Pravilnikom o školovanju, osposobljavanju, stručnom usavršavanju i specijalizaciji policijskih službenika,

koji definira temeljne kompetencije potrebne za rad u agenciji. Ova obuka uključuje teorijski i praktični dio, gdje se polaznici upoznaju s kriminalističkim metodama, rukovanjem oružjem, taktikama uhićenja i postupcima u kriznim situacijama (Tomić, 2021). Pored osnovne obuke, SIPA organizira specijalističke programe usavršavanja za službenike koji rade u specifičnim sektorima, poput Kriminalističko-istražnog odjela, Financijsko-obavještajnog odjela i Odjela za zaštitu svjedoka. Ove obuke uključuju analizu financijskog kriminala, napredne metode ispitivanja, zaštitu svjedoka i upravljanje digitalnim dokazima (Hadžić, 2022). Jedan od ključnih aspekata profesionalnog razvoja je međunarodna suradnja i razmjena iskustava s drugim policijskim i sigurnosnim agencijama. SIPA-ini službenici sudjeluju u obukama koje organiziraju Interpol, Europol, FBI i druge međunarodne organizacije, čime stječu znanja o najnovijim trendovima i tehnikama u borbi protiv kriminala i terorizma (Jahić, 2019). Dodatno, SIPA provodi psihološku i fizičku pripremu službenika, posebno onih koji su dio Jedinice za specijalnu potporu, gdje su potrebne vrhunske fizičke sposobnosti i otpornost na stres. U sklopu profesionalnog razvoja, naglasak se stavlja i na etičke standarde i zakonitost postupanja, čime se osigurava visoka razina profesionalizma unutar agencije (Mehić, 2021).

Tehnička opremljenost i forenzički kapaciteti SIPA-e od ključnog su značaja za uspješno provođenje istraga i borbu protiv organiziranog kriminala i terorizma. SIPA kontinuirano ulaže u modernu opremu i napredne tehnologije kako bi poboljšala učinkovitost svojih operacija (Delić & Imamović, 2022). U području forenzike, SIPA raspolaže centrom za kriminalističko-tehnička vještačenja, koji obuhvaća laboratorije za daktiloskopsku analizu, balistička vještačenja, analizu DNA, dokumento-tehničku analizu te digitalnu forenziku. Ovi laboratoriji koriste sofisticirane metode istraživanja koje omogućuju precizno identificiranje dokaza i njihovu upotrebu u sudskim postupcima (Hadžić, 2021). U sklopu tehničke opremljenosti, SIPA koristi i sustave za presretanje komunikacija, sofisticirane uređaje za praćenje i nadzor, dronove za operativno izviđanje te softvere za analizu podataka i cyber-kriminal. Ovi alati omogućuju agenciji da brzo i učinkovito reagira na prijetnje sigurnosti (Beganović, 2020). Posebnu ulogu u tehničkoj opremljenosti imaju specijalna vozila prilagođena različitim operativnim zadacima, uključujući blindirana vozila za zaštitu svjedoka i specijalne jedinice, kao i brza interventna vozila za hitne akcije. Dodatno, SIPA posjeduje napredne alate za otkrivanje eksplozivnih naprava i kemijskih supstanci, što je posebno važno u borbi protiv terorizma (Tomić, 2020). Jedan od važnih segmenata forenzičkih kapaciteta je digitalna forenzika, koja omogućuje analizu elektroničkih dokaza, uključujući mobilne telefone, računalne sustave i mrežne komunikacije. S obzirom na rast cyber-kriminala, SIPA ulaže u specijalizirane programe i softverske alate za dešifriranje podataka i otkrivanje digitalnih tragova kriminalnih aktivnosti (Mehić, 2021). Ono što SIPA-i nedostaje jeste aktivna borba protiv širenja govora mržnje i dezinformirajućeg sadržaja.

Upotrebom dezinformacija na društvenim mrežama, moguće je izazvati poptuni haos među targertiranom publikom, naročito ako se dezinformacijska i propagandna kampanja adekvatno planira i organizuje (Muhić, 2025). Stalna modernizacija tehničkih resursa i razvoj forenzičkih kapaciteta omogućuju SIPA-i da odgovori na kompleksne sigurnosne izazove te efikasno surađuje s domaćim i međunarodnim partnerima u provedbi zakona.

ZAKONI I PRAVILNICI BOSNE I HERCEGOVINE

Zakonom se reguliraju policijska ovlaštenja i radnopravni status (radni odnosi uključujući: dužnosti i prava, zapošljavanje, obrazovanje i usavršavanje, raspoređivanje, činove, procjenu rada i unapređivanje, naknade, radne uvjete, disciplinsku odgovornost, odgovornost za štetu te prestanak radnog odnosa) policijskih službenika Bosne i Hercegovine.

Ovaj zakon primjenjuje se na policijske službenike zaposlene u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu (SIPA), Graničnoj policiji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: GPBiH) i Direkciji za koordinaciju policijskih tijela Bosne i Hercegovine. Prema Članku 2, „Sl. glasnik BiH”, br. 27/2004, 63/2004, 5/2006, 58/2006, 58/2006, 15/2008, 50/2008 - dr. zakon, 63/2008, 35/2009, 7/2012 i 42/2018 - Zakona o policijskim službenicima „policijski službenici su oni pripadnici policijskih organa iz stava 1. ovog člana koji primjenjuju policijska ovlaštenja propisana ovim zakonom i postupaju kao ovlaštena službena lica prema zakonima o krivičnom postupku u BiH” (Paragraf, 2012). Rad policijskih službenika zasniva se na Ustavu Bosne i Hercegovine, zakonu i drugim propisima koji se primjenjuju u BiH.

Prema Članku 8, istog zakona, primjena policijskih ovlaštenja mora biti prikladna i proporcionalna potrebi radi koje se poduzima. Policijska ovlaštenja primjenjuju se sredstvima kojima se može postići zakoniti cilj sa najmanje štetnih posljedica i u najkraćem mogućem vremenu. Policijski službenik primjenjuje policijske ovlaštenja prema vlastitoj odluci u skladu sa zakonom, kao i na osnovu zakonite naredbe nadređenog službenika ili nadležnog organa. Pored dužnosti i ovlaštenja propisanih ZKP-om, policijskim službenicima se, u cilju sprečavanja krivičnih djela i održanja javnog reda i mira, ovim zakonom daju sljedeća policijska ovlaštenja: provjera i utvrđivanje identiteta lica i stvari, obavljanje razgovora; privođenje; potraga za licima i stvarima; privremeno ograničavanje slobode kretanja; izdavanje upozorenja i naredbi; privremeno oduzimanje predmeta; korištenje tuđih vozila i komunikacionih sredstava; pregled lica, stvari i prevoznih sredstava; snimanje na javnim mjestima; upotreba sile, obrada ososnih podataka i vođenje evidencija; zaprimanje prijava.

Prema Zakonu i krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, "Službene novine Federacije BiH", br. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10 i 8/13) utvrđuju se pravila krivičnog postupka po kojima su dužni da postupaju općinski sudovi, kantonalni sudovi i Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, tužilac i drugi učesnici u krivičnom postupku predviđeni ovim zakonom, kad postupaju u krivičnim stvarima. (Hadžić, 2021) Važno je napomenuti prema Članku 3, "svatko se smatra nevinim za krivično djelo dok se pravosnažnom presudom suda ne utvrdi njegova krivica." Pravila utvrđena ovim zakonom trebaju osigurati da nitko nevin ne bude osuđen, a da se učinitelju krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uvjetima propisanim u Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine i u drugim zakonima Bosne i Hercegovine u kojima su propisana krivična djela i u zakonom propisanom postupku.

Ovim Pravilnikom propisuju se prava, obveze i odgovornosti policijskih službenika Ministarstva unutarnjih poslova koji se upućuju na programe obrazovanja i usavršavanja, mjerila i uvjeti za upućivanje i stipendiranje te pravo na naknade. Obrazovanjem i usavršavanjem policijskih službenika smatra se temeljno policijsko obrazovanje i osposobljavanje, stručno osposobljavanje, stručno usavršavanje, policijski trening, i sl. Zapošljavanje u agenciji funkcionira po sistemu „Moj konkurs” u kojem se dobije obrazac kandidata u koji se unose traženi podatci. Natječaj je javnoga karaktera i raspisivanje, tijekom i zaključenje natječaja uređeni su prema zakonskim pravilima. U procesu usavršavanja sudjeluju vrhunski stručnjaci i treneri, a nerijetko se dovode inozemni stručnjaci kako bi agencija držala korak sa svjetski moćnim agencijama (Jahić, 2019).

Korupcija predstavlja jedan od najvećih izazova za pravni sustav i ekonomski razvoj Bosne i Hercegovine (BiH). Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) ima ključnu ulogu u provođenju zakona o suzbijanju korupcije, kroz istrage, prikupljanje dokaza i suradnju s pravosudnim institucijama. SIPA djeluje na temelju Zakona o policijskim službenicima BiH, Zakona o krivičnom postupku BiH, kao i Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma (Hadžić, 2021). Jedan od ključnih mehanizama u borbi protiv korupcije je rad Financijsko-obavještajnog odjela unutar SIPA-e, koji analizira financijske transakcije i sumnjive aktivnosti povezane s pranjem novca i financiranjem ilegalnih djelatnosti (Mehić, 2020). Korištenjem naprednih analitičkih alata i međunarodnih baza podataka, SIPA otkriva nezakonite financijske tokove i predlaže daljnje mjere pravosudnim institucijama (Jahić, 2019). SIPA također surađuje s drugim institucijama u provođenju Strategije za borbu protiv korupcije u BiH, koju provodi Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK). Kroz zajedničke operacije i razmjenu informacija, omogućava se brže procesuiranje korupcijskih slučajeva i identifikacija ključnih aktera u kriminalnim mrežama (Delić, 2022). Veliki broj istraga koje provodi SIPA odnosi se na zloupotrebu položaja u javnim institucijama, pronevjere javnih sredstava te

nezakonite dodjele ugovora i javnih nabava. SIPA je sudjelovala u nekoliko značajnih akcija razbijanja korupcijskih mreža, od kojih je najpoznatija Operacija „Pandora“, usmjerena na otkrivanje visoke korupcije u javnim institucijama (Tomić, 2021). Osim represivnih mjera, SIPA provodi i preventivne aktivnosti, uključujući edukaciju javnih službenika i kampanje podizanja svijesti o posljedicama korupcije. Time se nastoji smanjiti broj koruptivnih djela i potaknuti građane na prijavljivanje sumnjivih aktivnosti (Beganović, 2020).

SIPA ima ključnu ulogu u provođenju kriminalističkih istraga i osiguravanju dokaza potrebnih za kazneni progon. Njena nadležnost obuhvaća istrage najtežih kaznenih djela, uključujući organizirani kriminal, terorizam, financijske malverzacije i korupciju (Hadžić, 2021). Istražni postupci SIPA-e provode se u skladu sa Zakonom o krivičnom postupku Federacije BiH i uključuju različite faze: prikupljanje obavještajnih podataka, provođenje nadzora, osiguravanje materijalnih dokaza i uhićenje osumnjičenih osoba. Poseban naglasak stavlja se na digitalne dokaze, koji sve više postaju ključni u kaznenim postupcima (Mehić, 2020). SIPA blisko surađuje s pravosudnim institucijama, uključujući Tužiteljstvo BiH i Sud BiH, kako bi se osiguralo učinkovito procesuiranje kaznenih djela. Suradnja uključuje razmjenu informacija, zajedničke istražne timove i koordinaciju prilikom izvođenja operacija na terenu (Jahić, 2019). Posebno važan segment istraga odnosi se na zaštitu svjedoka, koja je ključna u slučajevima organiziranog kriminala i korupcije. SIPA-in Odjel za zaštitu svjedoka osigurava siguran smještaj i mjere zaštite za svjedoke koji svjedoče protiv kriminalnih grupa (Delić, 2022). Suradnja SIPA-e s međunarodnim institucijama također je od velike važnosti. Agencija redovito surađuje s Interpolom, Europolom, FBI-em i drugim sigurnosnim agencijama, što omogućava brzu razmjenu podataka i hvatanje osumnjičenih koji prelaze državne granice. SIPA također sudjeluje u međunarodnim operacijama usmjerenima na suzbijanje trgovine ljudima, krijumčarenja droge i finansijskog kriminala (Tomić, 2021). Efikasni istražni postupci i bliska suradnja s pravosudnim institucijama ključni su za uspješnu borbu protiv kriminala u BiH. SIPA kontinuirano unapređuje svoje metode rada, koristeći najsuvremenije tehnologije i međunarodne standarde u provođenju istraga (Beganović, 2020).

NAJVEĆA POSLIJERATNA AKCIJA U BiH

Policija u Bosni i Hercegovini je sprovela najveću poslijeratnu operaciju usmjerenu na borbu protiv organiziranog kriminala, te operacije tijekom dana uhićeno više desetaka osoba.

Operacija Lutka je dugo pripremana policijska akcija u kojoj je angažirano oko 400 pripadnika policijskih agencija, od čega je 150 policijskih službenika MUP-a RS (Uprava kriminalističke policije, Specijalne jedinice policije, centri javne

bezbjednosti Istočno Sarajevo, Bijeljina i Trebinje), više stotina policijskih službenika, policijski djelatnici iz entitetskih policijskih agencija i Distrikta Brčko, a nosilac aktivnosti je SIPA. Riječ je o istrazi usmjerenoj na rasvjetljavanje najmanje 6 neriješenih ubistava i pokušaja ubistava u RS i FBiH, nekoliko pljački banaka i transporta novca u višemilionskim iznosima i čitav niz teških krivičnih djela organiziranog kriminala, između ostalog radi se o ljudima iz policije i SIPE koji su odavali službene tajne. Ova akcija, najopsežnija je aktivnost u borbi protiv organiziranog kriminala u post-dejtonskoj BiH i predstavlja odlučan udarac organiziranom kriminalu na području cijele BiH.

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) sudjelovala je u brojnim značajnim operacijama usmjerenima na suzbijanje organiziranog kriminala, terorizma, korupcije i drugih oblika teških kaznenih djela u Bosni i Hercegovini (BiH). Ove operacije predstavljaju ključni segment rada SIPA-e i doprinose jačanju vladavine prava, sigurnosti građana te međunarodne suradnje u borbi protiv kriminala:

- Operacija „Kastel“ – suzbijanje trgovine ljudima - Jedna od značajnijih operacija SIPA-e u borbi protiv trgovine ljudima i organizirane prostitucije bila je Operacija „Kastel“. Ova operacija, provedena u suradnji s međunarodnim partnerima i pravosudnim institucijama BiH, rezultirala je uhićenjem više osoba osumnjičenih za organiziranje lanca trgovine ljudima i seksualne eksploatacije žena. Tijekom istrage, SIPA je koristila moderne tehnike praćenja i prikupljanja dokaza, što je omogućilo efikasno procesuiranje počinitelja.
- Operacija „Black Tie“ – razbijanje narko-kartela - U okviru borbe protiv trgovine narkoticima, SIPA je 2019. godine izvela Operaciju „Black Tie“, jednu od najopsežnijih akcija usmjerenih na suzbijanje međunarodnog krijumčarenja droge. Tijekom operacije, uhićeni su ključni članovi organizirane kriminalne skupine koja je djelovala na području BiH, Hrvatske i Srbije. Zaplijenjene su velike količine narkotika, uključujući kokain i heroin, čime je spriječena daljnja distribucija droge na ilegalnom tržištu.
- Operacija „CD“ – suzbijanje financijskog kriminala - Financijski kriminal i pranje novca predstavljaju ozbiljan izazov za sigurnosne agencije u BiH. SIPA je 2020. godine pokrenula Operaciju „CD“, koja je otkrila složenu mrežu nezakonitih financijskih transakcija, utaju poreza i pranje novca u vrijednosti od nekoliko milijuna konvertibilnih maraka. Ova operacija pokazala je ključnu ulogu Financijsko-obavještajnog odjela SIPA-e, koji je koristio sofisticirane metode financijske analize za otkrivanje sumnjivih transakcija i povezanosti među osumnjičenima.
- Operacija „Damask“ – borba protiv terorizma - U sklopu aktivnosti na suzbijanju terorizma, SIPA je 2015. godine provela Operaciju „Damask“, koja je imala za cilj razbijanje mreže radikalnih islamističkih grupa

povezanih s međunarodnim terorističkim organizacijama. Tijekom operacije, uhićeno je nekoliko osoba osumnjičenih za regrutiranje boraca za ratišta u Siriji i Iraku. Ova operacija bila je rezultat intenzivne suradnje SIPA-e s međunarodnim sigurnosnim agencijama, uključujući Europol i Interpol, te je doprinijela jačanju preventivnih mjera protiv terorizma u BiH.

- Operacija „Kolonija“ – suzbijanje korupcije u pravosuđu - Jedan od najvećih slučajeva korupcije u BiH otkriven je kroz Operaciju „Kolonija“, kojom je SIPA 2021. godine razotkrila mrežu korumpiranih sudaca, tužitelja i odvjetnika uključenih u nezakonite aktivnosti unutar pravosudnog sustava BiH. Tijekom istrage, SIPA je koristila posebne istražne metode, uključujući tajno praćenje i snimanje razgovora, što je omogućilo prikupljanje ključnih dokaza za sudski proces.

SIPA kontinuirano provodi složene operacije usmjerene na suzbijanje najtežih oblika kriminala u BiH. Kroz efikasne istražne metode, suradnju s domaćim i međunarodnim institucijama te korištenje suvremenih forenzičkih i obavještajnih tehnologija, SIPA značajno doprinosi sigurnosti države i jačanju vladavine prava. Nastavak ovakvih operacija ključan je za daljnje suzbijanje kriminalnih aktivnosti i jačanje povjerenja građana u pravosudni sustav (Tomić, 2022).

IZAZOVI I PERSPEKTIVE SIPA-e

Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA) predstavlja ključnu instituciju u Bosni i Hercegovini (BiH) za borbu protiv organiziranog kriminala, korupcije, terorizma i drugih oblika teških kaznenih djela. Iako je SIPA ostvarila značajne uspjehe u svojim operacijama, suočava se s brojnim izazovima koji mogu utjecati na njezinu učinkovitost. Istovremeno, postoje mogućnosti za daljnje poboljšanje rada agencije kroz reforme i modernizaciju, što bi doprinijelo jačanju njezine uloge u očuvanju sigurnosti i vladavine prava u BiH (Delić, 2022).

Jedan od glavnih izazova s kojima se SIPA suočava je nedostatak kadrovskih i financijskih resursa. Unatoč povećanoj potrebi za djelovanjem u područjima poput cyber kriminala i financijskog kriminala, SIPA se često suočava s ograničenim proračunom, što otežava zapošljavanje novih stručnjaka i nabavu suvremene opreme (Hadžić, 2021). Drugi značajan problem je politički utjecaj na rad SIPA-e, koji može oslabiti neovisnost ove agencije. S obzirom na složeni politički sustav u BiH, SIPA se ponekad nalazi pod pritiskom različitih političkih struktura, što može otežati provedbu istraga i kaznenih postupaka protiv visokopozicioniranih osoba (Beganović, 2021). Dodatni izazov predstavlja suradnja s drugim institucijama. Iako SIPA redovito surađuje s policijskim agencijama i pravosudnim tijelima, često dolazi do problema u komunikaciji,

razmjeni informacija i koordinaciji aktivnosti, što može usporiti istrage i smanjiti učinkovitost postupaka (Tomić, 2022).

Kako bi se unaprijedio rad SIPA-e, potrebno je provesti sveobuhvatnu reformu kadrovske politike. Povećanje broja zaposlenih, posebno u sektorima cyber sigurnosti, financijskih istraga i forenzike, omogućilo bi učinkovitije provođenje istraga i prilagodbu suvremenim sigurnosnim izazovima (Mehić, 2020). Također, važno je unaprijediti tehničku opremljenost agencije. Ulaganje u napredne forenzičke laboratorije, sustave za praćenje financijskih transakcija i alate za analizu digitalnih dokaza omogućilo bi bolju detekciju i procesuiranje kriminalnih aktivnosti (Jahić, 2020). Još jedan ključan aspekt reforme odnosi se na povećanje transparentnosti i neovisnosti rada SIPA-e. Jačanje unutarnje kontrole, smanjenje političkog utjecaja te unapređenje zakonskog okvira rada agencije doprinijelo bi većem povjerenju javnosti i jačanju vladavine prava u BiH (Hadžić, 2021). Dodatno, potrebno je ojačati međuinstitucionalnu i međunarodnu suradnju. Poboljšanje protokola razmjene informacija s domaćim pravosudnim institucijama, policijskim agencijama i međunarodnim organizacijama poput Europolu i Interpolu omogućilo bi učinkovitiju borbu protiv prekograničnog kriminala (Tomić, 2022).

Razvoj SIPA-e u narednim godinama ovisit će o njezinoj sposobnosti da se prilagodi suvremenim sigurnosnim prijetnjama i izazovima. Jedan od ključnih pravaca razvoja bit će jačanje kapaciteta za borbu protiv cyber kriminala, koji postaje sve veći problem u BiH i regiji (Delić, 2022). Također, SIPA bi trebala nastaviti razvijati specijalizirane odjele za borbu protiv financijskog kriminala i korupcije. S obzirom na to da su korupcija i pranje novca među najvećim problemima u BiH, ulaganje u istrage financijskih tokova moglo bi značajno doprinijeti suzbijanju organiziranog kriminala (Mehić, 2020). Osim toga, budućnost SIPA-e ovisi o unapređenju zakonskog okvira i reformi policijskog sustava u BiH. Usklađivanje zakonodavstva s europskim standardima omogućilo bi efikasniju borbu protiv kriminala i poboljšalo suradnju s međunarodnim partnerima (Beganović, 2021). Konačno, važno je raditi na povećanju povjerenja građana u SIPA-u. Transparentnost rada, učinkovita komunikacija s javnošću i brže procesuiranje kriminalnih slučajeva ključni su faktori koji bi mogli doprinijeti većem angažmanu građana u prijavljivanju kriminalnih aktivnosti i podršci radu ove institucije (Tomić, 2022). SIPA se nalazi na prekretnici u svom razvoju. Iako se suočava s brojnim izazovima, postoje jasne mogućnosti za poboljšanje njezina rada kroz reforme, modernizaciju i jačanje suradnje s drugim institucijama. Povećanje financijskih i kadrovskih kapaciteta, ulaganje u tehničku opremljenost i unapređenje zakonskog okvira omogućili bi SIPA-i da nastavi igrati ključnu ulogu u očuvanju sigurnosti i vladavine prava u BiH.

ZAKLJUČAK

Cilj svake države je putem istrage pružiti građanima adekvatnu potrebnu zaštitu i omogućiti miran privatni život u BiH. Struktura Agencije je dosta kompleksna jer se sadrži od niza jedinica i sektora. Rezultati procesa uspostave SIPE vidljivi su na svim razinama i iako je SIPA mlada agencija, postignuto je mnogo. Danas SIPA predstavlja respektabilan sigurnosni čimbenik u BiH, ali i u regionu, što je još više obavezuje da i u narednom periodu nastavi da se izgrađuje u skladu sa sigurnosnim izazovima koji se pred nju budu nametali. U okviru postojećih materijalnih i kadrovskih potencijala, SIPA je u mogućnosti da provede najkompleksnije istrage krivičnih djela organizovanog kriminala. S obzirom na to da je kriminal, posebno organizirani, poprimio međunarodni karakter, Državna agencija za istrage i zaštitu provodi koordiniranu saradnju sa domaćim i međunarodnim organima za provođenje zakona, kako bi borbu protiv svih vrsta kriminala učinila što efikasnijom, te na taj način podigla stepen globalne sigurnosti na još veću razinu. Ne želeći ulaziti u dublju raspravu pozitivnih i negativnih strana u postojećem sistemu policijskih organizacija u BiH, u fokusu svih rasprava prioritet treba biti usmjeren na dobrobit i sigurnost građana, a na ekspertima i političarima je da iznađu najsvrsishodnije i najefikasnije ustrojstvo i funkcionalan policijski sistem BiH u kojem će adekvatno učestovati sve policijske organizacije u BiH.

LITERATURA

1. Agencija za državnu službu BiH, *O nama*, dostupno na http://www.ads.gov.ba/v2/index.php?option=com_content&view=article&id=118&Itemid=28&lang=bs
2. Kriminalci, *Državna agencija za istragu i zaštitu*, dostupno na: <http://kriminalci-ba.blogspot.com/2012/12/drzavna-agencija-za-istrage-i-zastitu-s.html>
3. SIPA, *Kontakt*, dostupno na: <http://www.sipa.gov.ba/hr/kontakt>
4. SIPA, *Simbol*, dostupno na: <http://www.sipa.gov.ba/>
5. SIPA, *O nama*, dostupno na http://www.ads.gov.ba/v2/index.php?option=com_content&view=article&id=118&Itemid=28&lang=bs
6. SIPA, *Organizacijska struktura*, dostupno na: <http://www.sipa.gov.ba/hr/o-nama/struktura/organizacijska-struktura/kriminalisticko-istrazni-odjel,posjećeno>
7. SIPA, *Hayat TV*: SIPA – vodeća policijska agencija u zemlji, dostupno na: <http://www.sipa.gov.ba/hr/aktualnosti/hayat-tv-sipa-vode%C4%87a-policijska-agencija-u-zemlji/12277>
8. SIPA, *Sektor za administraciju i unutarnju potporu*, dostupno na: <http://www.sipa.gov.ba/hr/o-nama/struktura/organizacijska-struktura/sektor-za-administraciju-i-unutarnju-potporu>
9. Paragraf, *Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine*, dostupno na: <https://www.paragraf.ba/propisi/bih/zakon-o-policijskim-sluzbenicima-bosne-i-hercegovine.html>

10. Pravosuđe, *Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine*, dostupno na,:
https://www.pravosudje.ba/vstv/faces/docservlet?p_id_doc=49508
11. Beganović, M. (2020). *Sigurnosni izazovi u BiH: Terorizam i radikalizacija*. Sarajevo: Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije.
12. Delić, A., & Imamović, S. (2022). *Kriminalističke metode u borbi protiv organiziranog kriminala*. Tuzla: Univerzitet u Tuzli.
13. Hadžić, E. (2021). *Uloga finansijske obavještajne službe u otkrivanju kriminalnih aktivnosti*. Mostar: Sveučilište u Mostaru.
14. Jahić, M. (2019). *Pravosudna suradnja BiH i EU u borbi protiv kriminala*. Banja Luka: Panevropski univerzitet.
15. Mehić, L. (2021). *Međunarodna suradnja i borba protiv prekograničnog kriminala u Jugoistočnoj Europi*. Sarajevo: Fakultet za sigurnosne studije.
16. Muhić, E. (2024). Operativna upotreba OSINT-a u istraživanju organiziranih kriminalnih grupa. *Zaštita i sigurnost*, 4(2), 314-338.
17. Muhić, E. (2025). Psihološke operacije na društvenim mrežama - primjeri, tehnike, taktike i procedure. *Zaštita i sigurnost*, 5(1).
18. Muratbegović, E. (2019). *Kriminalistička analiza djelovanja SIPA-e*. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu.
19. Tomić, R. (2020). *Interpol i Europol – Partnerstvo u suzbijanju međunarodnog kriminala*. Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
20. Hadžić, E. (2021). *Uloga forenzičke analize u kriminalističkim istragama*. Mostar: Sveučilište u Mostaru.
21. Hadžić, E. (2022). *Financijske istrage i njihova uloga u borbi protiv organiziranog kriminala*. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu.
22. Jahić, M. (2019). *Međunarodna policijska suradnja i razmjena informacija*. Banja Luka: Panevropski univerzitet.

23. Mehić, L. (2021). *Digitalna forenzika i cyber-kriminal: Novi izazovi sigurnosti*. Sarajevo: Fakultet za sigurnosne studije.
24. Muratbegović, E. (2020). *Edukacija i stručno usavršavanje policijskih službenika u BiH*. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu.
25. Tomić, R. (2020). *Specijalne jedinice i tehnička opremljenost sigurnosnih agencija*. Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
26. Beganović, M. (2021). *Kriminalistička istraživanja i metode prikupljanja dokaza*. Sarajevo: Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije.
27. Delić, A. (2022). *Terorizam i organizirani kriminal: Sigurnosni izazovi u BiH*. Tuzla: Univerzitet u Tuzli.
28. Hadžić, E. (2021). *Uloga sigurnosnih agencija u borbi protiv kriminala u BiH*. Mostar: Sveučilište u Mostaru.
29. Jahić, M. (2020). *Financijski kriminal i metode istrage: Studija slučaja BiH*. Banja Luka: Panevropski univerzitet.
30. Mehić, L. (2020). *Digitalna forenzika i kriminalističke istrage u 21. stoljeću*. Sarajevo: Fakultet za sigurnosne studije.
31. Tomić, R. (2022). *Policijske operacije i međunarodna suradnja u borbi protiv kriminala*. Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

THE STATE INVESTIGATION AND PROTECTION AGENCY – SIPA

DOI: 10.70329/2744-2403.2026.6.11.3

Overview Scientific Paper

Atina Perković, PhDc

Abstract:

The State Investigation and Protection Agency (SIPA) is a key institution within the security system of Bosnia and Herzegovina, responsible for conducting investigations into the most serious criminal offenses, including organized crime, terrorism, money laundering, and war crimes. This paper presents the historical development of SIPA, its organizational structure, as well as its technical and operational capacities. It also provides an overview of the most significant operations carried out by the Agency. Special attention is given to the legal framework defining SIPA's competencies and authorities, along with an analysis of the main challenges in its work, such as political pressure, insufficient human and technical resources, and the complexity of inter-institutional cooperation. The paper concludes that SIPA plays a crucial role in maintaining national security and the rule of law, and that strategic investment in strengthening its capacities is necessary in order to effectively respond to modern security threats.

Keywords: *SIPA; organized crime; terrorism; criminal investigations; police powers; international cooperation; security system; Bosnia and Herzegovina.*

INTRODUCTION

Bosnia and Herzegovina has committed itself to ensuring the highest level of protection of all its citizens, including human rights and fundamental freedoms. The work of the State Investigation and Protection Agency (SIPA) represents a widely accepted operational model in most democratic societies and promises significant improvements in policing within Bosnia and Herzegovina.

The effectiveness of community-based policing is grounded in the development of close, mutually beneficial relationships between agency personnel and the community. In order to achieve maximum efficiency, the Agency's work within the community must rely on both objective and subjective information.

The objectives of this paper are to highlight the importance of SIPA, determine its organizational structure, and present relevant laws and regulations. Appropriate online sources were used during the preparation of this paper.

The paper is divided into four chapters, with the first and second chapters being the most relevant for this study. The first chapter provides an introduction to SIPA, including its establishment and jurisdiction, while the second chapter focuses on the main body of the paper, describing the Agency's organizational structure.

The third chapter presents selected laws and regulations closely related to the Agency, while the fourth chapter provides an overview of its most well-known operation—"Operation Lutka."

STATE AGENCY FOR INVESTIGATIONS AND PROTECTION

The State Investigation and Protection Agency is the first police agency at the state level which, in accordance with the Law on the State Investigation and Protection Agency and other regulations, performs duties within its jurisdiction throughout the entire territory of Bosnia and Herzegovina (hereinafter SIPA) (State Investigation and Protection Agency, 2012). SIPA (short for State Investigation and Protection Agency) is a state-level law enforcement agency. It was established following the signing of the Dayton Peace Agreement in 2002 under the name Agency for Information and Protection. In June 2004, it was transformed into the State Investigation and Protection Agency and was granted police powers, becoming the first police agency whose jurisdiction covers the entire territory of Bosnia and Herzegovina (State Investigation and Protection Agency, 2012). The headquarters of the agency is located in Sarajevo, and the founding authority is the Parliamentary Assembly of Bosnia and Herzegovina; therefore, SIPA is a governmental agency. It has four regional offices located in Sarajevo, Banja Luka, Mostar, and Tuzla. Figure 1 shows the regional office in Sarajevo. The agency has legal entity status. The headquarters are equipped with state-of-the-art equipment available on the market in order to enable specialists to perform their duties without obstruction. It is important to highlight the motto published on SIPA's official website: "A modern public service in accordance with the highest professional standards" (SIPA, 2014).

When the agency was first established, its primary tasks included collecting and processing data of interest for the implementation of criminal and international law in Bosnia and Herzegovina, as well as protecting diplomatic missions, diplomatic and consular representations, and important persons and institutions of Bosnia and Herzegovina. Within its legally defined competencies, SIPA is responsible, according to Article 3 of the Constitution of Bosnia and Herzegovina, for preventing, detecting and investigating organized crime, terrorism and trafficking, war crimes and criminal offences punishable under international humanitarian law, human trafficking, and all other criminal offences under the jurisdiction of the Court of Bosnia and Herzegovina. SIPA also provides assistance to the Court and the Prosecutor's Office of Bosnia and Herzegovina, carries out physical and technical protection of persons, facilities and other property protected under the SIPA Law, provides witness protection, prevents money laundering, and performs all other tasks prescribed by law and other regulations.

The State Investigation and Protection Agency (SIPA) plays a key role in the fight against organized crime and terrorism in Bosnia and Herzegovina. As a specialized state-level police agency, SIPA conducts investigations in accordance with the Law on the State Investigation and Protection Agency and cooperates

with domestic and international institutions in combating threats to national security (Muratbegović, 2019). Organized crime in Bosnia and Herzegovina appears in various forms, including drug trafficking, human smuggling, illegal arms trade, and corruption. SIPA operates through specialized units, such as the Criminal Investigation Department and the Financial Intelligence Department, which analyze financial transactions related to criminal activities (Hadžić, 2021). In addition, SIPA uses modern forensic technology and analytical methods to identify and prosecute criminal groups. The fight against terrorism is also one of SIPA's key responsibilities. The agency collects and analyzes intelligence data and participates in preventive and repressive actions in cooperation with other security institutions (Beganović, 2020). Terrorism in Bosnia and Herzegovina is mainly associated with the radicalization of individuals and small groups, and SIPA continuously works on detecting and neutralizing potential threats. In addition to operational activities, SIPA places special emphasis on crime and terrorism prevention. Education of police officers and cooperation with the public play a key role in reducing criminal activity and increasing security at the state level (Delić & Imamović, 2022).

International cooperation is a fundamental aspect of SIPA's work, given that organized crime and terrorism are transnational phenomena requiring a coordinated response from multiple countries. SIPA cooperates with Interpol, Europol, the United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), and law enforcement agencies of other countries in order to ensure effective information exchange and operational support (Tomić, 2020). One of the key forms of international cooperation is the exchange of intelligence data. Through its specialized departments, SIPA participates in regional initiatives against drug trafficking, money laundering, and illegal migration (Mehić, 2021). In addition, the agency conducts joint operations with Europol and Interpol, enabling an effective fight against criminal networks operating in the Balkans and beyond. Special attention is given to cooperation with European Union institutions, particularly in the context of Bosnia and Herzegovina's EU integration process. SIPA is active in projects aimed at strengthening counter-terrorism capacities, including EU-funded programs that provide specialized training and modern equipment (Jahić, 2019). In addition to bilateral and multilateral cooperation, SIPA also participates in international forums and conferences dedicated to security issues, ensuring continuous improvement of working methodologies and strengthening the agency's capacities. In this way, SIPA not only contributes to the security of Bosnia and Herzegovina but also actively participates in global efforts against organized crime and terrorism.

ORGANIZATIONAL STRUCTURE

The Agency is divided on the principle that its structure consists of two components: territorial organization and organizational structure, which will be discussed in the following section. The term territorial organization refers to the previously mentioned four locations in Bosnia and Herzegovina where SIPA has its regional offices, namely: Mostar, Sarajevo, Tuzla, and Banja Luka. These offices are mutually coordinated, aligned, and cooperate in resolving emerging issues.

The execution of tasks within the Agency's jurisdiction is carried out through basic organizational units at the Agency's headquarters and basic organizational units outside the headquarters. Organizational units at the headquarters include: the Director's Office, the Criminal Investigation Department, the Financial Intelligence Department, the War Crimes and Criminal Offences Sector, the Witness Protection Unit, the Personal and Facility Protection Unit, the Internal Control Unit, the Special Support Unit, the Operational Support Sector, and the Administration and Internal Support Sector.

The Director's Office is responsible for documents and materials submitted to the Director, performs protocol-related tasks, handles incoming and outgoing mail, prepares meetings and other gatherings organized by the Agency or the Director, cooperates with government bodies and other organizations in carrying out its duties, organizes activities related to public communication of the Agency's work, and cooperates with competent authorities, information services, and media representatives.

The Criminal Investigation Department is a part of the Agency whose inspectors conduct daily investigations of various serious offences, including organized crime, human trafficking, terrorism, corruption and financial crime, illicit trafficking, drug trafficking, and other criminal offences within the jurisdiction of the Court and Prosecutor's Office of Bosnia and Herzegovina.

"The Criminal Investigation Department works on preventing, detecting, and investigating criminal offences under the jurisdiction of the Court of Bosnia and Herzegovina (except for offences under the competence of the Financial Intelligence Department and the Sector for Investigating War Crimes and Crimes punishable under international humanitarian law), under the supervision, guidance, and orders of the competent prosecutor. It collects information and data on crime and offenders, carries out activities to locate and arrest perpetrators and bring them before the prosecutor, performs analytical processing of data and maintains relevant records, conducts security analyses related to crime and factors contributing to criminal activity, provides assistance to the court and prosecutor's

office in collecting information, executes court and prosecutorial orders, and provides operational support to the Financial Intelligence Department” (SIPA, 2015). In investigations of organized criminal groups and their members, open sources such as social networks are used, where actors can leave significant amounts of data and information, including photographs, videos, posts, and similar content (Muhić, 2024).

The Financial Intelligence Department is responsible for preventing and combating money laundering and financing of terrorist activities. The legal framework governing its work includes the Law on SIPA and the Law on the Prevention of Money Laundering and Financing of Terrorist Activities. According to these acts, the department also collects necessary data and documentation from financial and non-financial institutions and all state bodies in Bosnia and Herzegovina. It has the authority to issue orders for temporary suspension of transactions for up to five working days and may order financial institutions to monitor and report on a client’s financial operations for up to six months (SIPA, 2015).

The Sector for War Crimes and Crimes Punishable under International Humanitarian Law was established to ensure that all persons involved in violations of international conventions, declarations, agreements, and laws regulating war crimes are identified, investigated, and brought before competent authorities to be held accountable. Its tasks include detecting and investigating war crimes under the jurisdiction of the Court of Bosnia and Herzegovina, collecting information on such offences, analyzing reports and intelligence related to suspects and crimes, assessing intelligence data, and providing assistance to the court and prosecution in protecting information (SIPA, 2015).

The Witness Protection Unit operates with the aim of providing necessary protection and support to protected witnesses—persons granted such status by the court. It consists of two sub-units: the Protection Unit, responsible for witness protection in accordance with laws and regulations and for coordinating implementation measures in cooperation with other organizational units (SIPA, 2015); and the Operational Support Unit, responsible for operational preparation and implementation of witness protection programs (SIPA, 2015).

The Internal Control Unit was established to conduct internal procedures regarding complaints related to improper conduct and work of police officers and other employees of SIPA, which may be submitted by citizens. Its internal units include internal investigations, security checks, inspection and professional standards, and the sub-registry for classified data.

The Special Support Unit has been operational since 2005, with the task of executing high-risk operations. It is a modern, highly professional, and well-trained unit, whose training is based on advanced methods used by leading international units. Its sub-units include the counter-terrorism unit “ALFA”, operations unit “BETA”, and support unit “GAMA”.

The Operational Support Sector provides operational assistance to all other organizational units in conducting investigations. It operates on the basis of court orders and supports SIPA as well as other police agencies. Its activities include surveillance and technical recording of telecommunications, access to computer systems and data comparison, monitoring and recording of premises, covert tracking and recording of persons and objects, and monitoring of transport and deliveries related to criminal offences.

The Administration and Internal Support Sector provides administrative support to the Agency. Since its establishment, staffing has been carried out through public competitions. “The State Investigation and Protection Agency has recruited and trained four classes of cadets, i.e., 105 junior inspectors, who contribute to the daily work of the Agency” (SIPA, 2025). Its internal units include legal and normative affairs, human resources development and training, registry office, and archives.

The Sector for Planning, Analysis, Cooperation and Information is responsible for developing and monitoring strategic and operational plans, collecting and analyzing data, preparing reports, coordinating analytical work across units, and ensuring compliance with data protection regulations (SIPA, 2025).

The Sector for Material and Financial Affairs provides logistical support to other organizational units. Its internal units include material operations, logistics and maintenance, and finance and accounting (SIPA, 2025).

Training and professional development of SIPA officers are key factors in ensuring efficiency and professionalism. SIPA conducts continuous training programs aimed at improving operational and analytical skills (Muratbegović, 2020). Basic training includes theoretical and practical components such as criminal investigation methods, weapons handling, arrest tactics, and crisis response (Tomić, 2021). Specialized training is organized for different departments, including financial crime analysis, advanced interviewing techniques, witness protection, and digital evidence management (Hadžić, 2022). International cooperation with Interpol, Europol, FBI, and other agencies plays an important role in professional development (Jahić, 2019). Psychological and physical preparation is particularly emphasized for members of the Special Support Unit, along with adherence to ethical and legal standards (Mehić, 2021).

Technical equipment and forensic capabilities are essential for SIPA's investigative work. The Agency maintains a criminal-technical forensic center with laboratories for fingerprint analysis, ballistics, DNA analysis, document examination, and digital forensics (Hadžić, 2021). It also uses communication interception systems, surveillance devices, drones, and advanced analytical software for cybercrime investigations (Beganović, 2020). Specialized vehicles, including armored transport for witness protection and rapid intervention units, are also used. Digital forensics plays an increasingly important role due to the rise of cybercrime, enabling the analysis of electronic devices and digital traces (Mehić, 2021).

One limitation identified in SIPA's work is the insufficient focus on combating hate speech and disinformation on social networks, which can significantly impact public perception and security (Muhić, 2025). Continuous modernization of technical resources and forensic capacities enables SIPA to respond to complex security challenges and cooperate effectively with domestic and international partners in law enforcement.

LAWS AND REGULATIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

The law regulates police powers and employment status (employment relations including: duties and rights, recruitment, education and training, assignment, ranks, performance evaluation and promotion, remuneration, working conditions, disciplinary liability, liability for damage, and termination of employment) of police officers in Bosnia and Herzegovina.

This law applies to police officers employed in the State Investigation and Protection Agency (SIPA), the Border Police of Bosnia and Herzegovina (hereinafter: GPBiH), and the Directorate for Coordination of Police Bodies of Bosnia and Herzegovina. According to Article 2 of the Official Gazette of BiH, No. 27/2004, 63/2004, 5/2006, 58/2006, 58/2006, 15/2008, 50/2008 – other law, 63/2008, 35/2009, 7/2012, and 42/2018 of the Law on Police Officers, “police officers are members of police authorities referred to in paragraph 1 of this Article who exercise police powers prescribed by this law and act as authorized official persons in accordance with criminal procedure laws in BiH” (Paragraf, 2012). The work of police officers is based on the Constitution of Bosnia and Herzegovina, the law, and other regulations applicable in BiH.

According to Article 8 of the same law, the application of police powers must be appropriate and proportionate to the need for which they are undertaken. Police powers are applied by means that achieve a lawful objective with the least harmful

consequences and in the shortest possible time. A police officer applies police powers according to their own decision in accordance with the law, as well as on the basis of a lawful order issued by a superior officer or a competent authority. In addition to the duties and powers prescribed by the Criminal Procedure Code, police officers are granted the following powers for the purpose of preventing criminal offences and maintaining public order and peace: verifying and establishing the identity of persons and objects; conducting interviews; apprehension; searching for persons and objects; temporary restriction of freedom of movement; issuing warnings and orders; temporary seizure of items; use of other people's vehicles and communication devices; search of persons, objects, and means of transport; recording in public places; use of force; processing of personal data and maintaining records; and receiving reports.

According to the Criminal Procedure Law of the Federation of Bosnia and Herzegovina ("Official Gazette of FBiH", Nos. 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, and 8/13), the rules of criminal procedure are established which must be followed by municipal courts, cantonal courts, and the Supreme Court of the Federation of Bosnia and Herzegovina, the prosecutor, and other participants in criminal proceedings when acting in criminal matters (Hadžić, 2021). It is important to note that, according to Article 3, "everyone shall be presumed innocent of a criminal offence until their guilt is established by a final court judgment." The rules established by this law are intended to ensure that no innocent person is convicted, and that the perpetrator of a criminal offence is sanctioned under the conditions prescribed by the Criminal Code of Bosnia and Herzegovina and other laws of Bosnia and Herzegovina defining criminal offences, and in accordance with legally prescribed procedures.

This Regulation prescribes the rights, obligations, and responsibilities of police officers of the Ministry of Interior who are assigned to education and training programs, as well as the criteria and conditions for assignment, scholarships, and the right to compensation. Education and training of police officers includes basic police education and training, professional training, specialized training, police training, etc. Recruitment within the agency operates through the "Moj konkurs" (My Competition) system, where candidates fill out an application form with the required data. The call for applications is public, and the procedure for announcing, conducting, and concluding the competition is regulated by legal provisions. In the process of professional development, top experts and trainers are involved, and foreign experts are often engaged in order for the agency to keep pace with leading global agencies (Jahić, 2019).

Corruption represents one of the greatest challenges for the legal system and economic development of Bosnia and Herzegovina (BiH). The State Investigation and Protection Agency (SIPA) plays a key role in enforcing anti-corruption laws

through investigations, evidence gathering, and cooperation with judicial institutions. SIPA operates on the basis of the Law on Police Officers of BiH, the Criminal Procedure Code of BiH, as well as the Law on the Prevention of Money Laundering and Financing of Terrorist Activities (Hadžić, 2021). One of the key mechanisms in the fight against corruption is the work of SIPA's Financial Intelligence Department, which analyzes financial transactions and suspicious activities related to money laundering and illegal activities (Mehić, 2020). Using advanced analytical tools and international databases, SIPA detects illegal financial flows and proposes further measures to judicial institutions (Jahić, 2019). SIPA also cooperates with other institutions in implementing the Anti-Corruption Strategy in BiH, carried out by the Agency for Prevention of Corruption and Coordination of the Fight against Corruption (APIK). Through joint operations and information exchange, faster prosecution of corruption cases and identification of key actors in criminal networks is enabled (Delić, 2022). A large number of investigations conducted by SIPA relate to abuse of office in public institutions, embezzlement of public funds, and illegal awarding of contracts and public procurement. SIPA has participated in several significant anti-corruption operations, the most well-known being Operation "Pandora," aimed at uncovering high-level corruption in public institutions (Tomić, 2021). In addition to repressive measures, SIPA also conducts preventive activities, including training public officials and awareness campaigns on the consequences of corruption, in order to reduce corruption and encourage citizens to report suspicious activities (Beganović, 2020).

SIPA plays a key role in conducting criminal investigations and securing evidence necessary for criminal prosecution. Its jurisdiction covers investigations of the most serious criminal offences, including organized crime, terrorism, financial fraud, and corruption (Hadžić, 2021). SIPA's investigative procedures are carried out in accordance with the Criminal Procedure Code of the Federation of BiH and include several stages: collecting intelligence, conducting surveillance, securing material evidence, and arresting suspects. Special emphasis is placed on digital evidence, which is increasingly becoming crucial in criminal proceedings (Mehić, 2020). SIPA closely cooperates with judicial institutions, including the Prosecutor's Office of BiH and the Court of BiH, to ensure efficient prosecution of criminal offences. Cooperation includes information exchange, joint investigative teams, and coordination during field operations (Jahić, 2019). A particularly important segment of investigations relates to witness protection, which is essential in cases of organized crime and corruption. SIPA's Witness Protection Department ensures safe accommodation and protection measures for witnesses who testify against criminal groups (Delić, 2022). Cooperation between SIPA and international institutions is also of great importance. The agency regularly cooperates with Interpol, Europol, the FBI, and other security agencies, enabling rapid data exchange and the apprehension of suspects crossing state

borders. SIPA also participates in international operations aimed at combating human trafficking, drug smuggling, and financial crime (Tomić, 2021). Efficient investigative procedures and close cooperation with judicial institutions are key to successfully combating crime in BiH. SIPA continuously improves its methods of work, using state-of-the-art technologies and international standards in conducting investigations (Beganović, 2020).

THE BIGGEST POST-WAR ACTION IN BIH

The police in Bosnia and Herzegovina carried out the largest post-war operation aimed at combating organized crime, during which dozens of individuals were arrested over the course of the day.

Operation “Lutka” was a long-prepared police action involving around 400 members of law enforcement agencies, of which 150 were police officers from the Ministry of Interior of the Republika Srpska (Criminal Police Administration, Special Police Units, Public Security Centers East Sarajevo, Bijeljina, and Trebinje), along with several hundred police officers from entity police agencies and the Brčko District. The lead agency of the operation was SIPA. The investigation was aimed at clarifying at least six unsolved murders and attempted murders in both Republika Srpska and the Federation of Bosnia and Herzegovina, several bank robberies and cash transport robberies involving multi-million amounts, as well as a series of serious organized crime offences. Among other things, the case involved individuals from the police and SIPA who had been leaking official secrets. This operation, the most extensive activity in the fight against organized crime in post-Dayton Bosnia and Herzegovina, represents a decisive blow to organized crime across the entire territory of the country.

The State Investigation and Protection Agency (SIPA) has participated in numerous significant operations aimed at combating organized crime, terrorism, corruption, and other forms of serious criminal offences in Bosnia and Herzegovina (BiH). These operations represent a key segment of SIPA’s work and contribute to strengthening the rule of law, citizen security, and international cooperation in the fight against crime:

- Operation “Kastel” – combating human trafficking
One of SIPA’s most important operations in the fight against human trafficking and organized prostitution was Operation “Kastel”. Conducted in cooperation with international partners and judicial institutions in BiH, the operation resulted in the arrest of several individuals suspected of organizing a human trafficking network and the sexual exploitation of

women. During the investigation, SIPA used modern surveillance and evidence-gathering techniques, which enabled efficient prosecution of the perpetrators.

- Operation “Black Tie” – dismantling a drug cartel
As part of the fight against drug trafficking, SIPA carried out Operation “Black Tie” in 2019, one of the most extensive actions targeting international drug smuggling. During the operation, key members of an organized criminal group operating in Bosnia and Herzegovina, Croatia, and Serbia were arrested. Large quantities of narcotics, including cocaine and heroin, were seized, preventing further distribution on the illegal market.
- Operation “CD” – combating financial crime
Financial crime and money laundering represent a serious challenge for law enforcement agencies in BiH. In 2020, SIPA launched Operation “CD”, which uncovered a complex network of illegal financial transactions, tax evasion, and money laundering worth several million convertible marks. This operation demonstrated the key role of SIPA’s Financial Intelligence Department, which used sophisticated financial analysis methods to detect suspicious transactions and connections among suspects.
- Operation “Damask” – counterterrorism efforts
As part of counterterrorism activities, SIPA conducted Operation “Damask” in 2015, aimed at dismantling a network of radical Islamist groups linked to international terrorist organizations. During the operation, several individuals were arrested on suspicion of recruiting fighters for battlefields in Syria and Iraq. This operation was the result of intensive cooperation between SIPA and international security agencies, including Europol and Interpol, and contributed to strengthening preventive counterterrorism measures in BiH.
- Operation “Kolonija” – combating corruption in the judiciary
One of the largest corruption cases in BiH was uncovered through Operation “Kolonija”, in which SIPA exposed a network of corrupt judges, prosecutors, and lawyers involved in illegal activities within the judicial system of BiH in 2021. During the investigation, SIPA used special investigative methods, including covert surveillance and audio recording, which enabled the collection of key evidence for court proceedings.

SIPA continuously conducts complex operations aimed at combating the most serious forms of crime in BiH. Through effective investigative methods, cooperation with domestic and international institutions, and the use of modern forensic and intelligence technologies, SIPA significantly contributes to state

security and strengthening the rule of law. The continuation of such operations is crucial for further suppression of criminal activities and for strengthening citizens' trust in the judicial system (Tomić, 2022).

CHALLENGES AND PROSPECTS OF SIPA

State Agency for Investigation and Protection (SIPA) is a key institution in Bosnia and Herzegovina (BiH) responsible for combating organized crime, corruption, terrorism, and other forms of serious criminal offences. Although SIPA has achieved significant success in its operations, it faces numerous challenges that may affect its effectiveness. At the same time, there are opportunities for further improvement of the Agency's work through reforms and modernization, which would contribute to strengthening its role in preserving security and the rule of law in BiH (Delić, 2022).

One of the main challenges faced by SIPA is the lack of human and financial resources. Despite the increasing need to operate in areas such as cybercrime and financial crime, SIPA is often constrained by a limited budget, which makes it difficult to hire new experts and acquire modern equipment (Hadžić, 2021). Another significant issue is political influence on SIPA's work, which can weaken the independence of the Agency. Given the complex political system in BiH, SIPA is sometimes exposed to pressure from different political structures, which can hinder investigations and criminal proceedings against high-ranking officials (Beganović, 2021).

An additional challenge is cooperation with other institutions. Although SIPA regularly cooperates with police agencies and judicial bodies, problems often arise in communication, information exchange, and coordination of activities, which can slow down investigations and reduce procedural efficiency (Tomić, 2022).

In order to improve SIPA's work, it is necessary to implement a comprehensive reform of personnel policy. Increasing the number of employees, especially in the sectors of cyber security, financial investigations, and forensics, would enable more efficient investigations and better adaptation to modern security challenges (Mehić, 2020). It is also important to improve the Agency's technical equipment. Investment in advanced forensic laboratories, systems for monitoring financial transactions, and tools for analyzing digital evidence would enable better detection and prosecution of criminal activities (Jahić, 2020).

Another key aspect of reform relates to increasing transparency and independence in SIPA's work. Strengthening internal control, reducing political influence, and improving the legal framework governing the Agency would contribute to greater public trust and the strengthening of the rule of law in BiH (Hadžić, 2021). In addition, it is necessary to strengthen inter-institutional and international cooperation. Improving protocols for information exchange with domestic judicial institutions, police agencies, and international organizations such as Europol and Interpol would enable a more effective fight against cross-border crime (Tomić, 2022).

The future development of SIPA will depend on its ability to adapt to modern security threats and challenges. One of the key directions of development will be strengthening capacities to combat cybercrime, which is becoming an increasingly serious problem in BiH and the region (Delić, 2022). SIPA should also continue developing specialized units for combating financial crime and corruption. Given that corruption and money laundering are among the biggest problems in BiH, investing in financial investigation capabilities could significantly contribute to suppressing organized crime (Mehić, 2020).

Furthermore, the future of SIPA depends on improving the legal framework and reforming the policing system in BiH. Harmonization of legislation with European standards would enable a more efficient fight against crime and improve cooperation with international partners (Beganović, 2021). Finally, it is important to work on increasing public trust in SIPA. Transparency of work, effective communication with the public, and faster processing of criminal cases are key factors that could encourage greater citizen engagement in reporting criminal activities and supporting the work of this institution (Tomić, 2022).

SIPA is at a turning point in its development. Although it faces numerous challenges, there are clear opportunities for improving its work through reforms, modernization, and strengthened cooperation with other institutions. Increasing financial and human capacities, investing in technical equipment, and improving the legal framework would enable SIPA to continue playing a key role in maintaining security and the rule of law in BiH.

CONCLUSION

The goal of every state is to provide its citizens with adequate protection through investigations and to ensure a peaceful private life in Bosnia and Herzegovina (BiH). The structure of the Agency is quite complex, as it consists of a number of units and sectors. The results of the establishment process of SIPA are visible at all levels, and although SIPA is a relatively young agency, much has been achieved.

Today, SIPA represents a respectable security factor in BiH, as well as in the region, which further obliges it to continue developing in accordance with the security challenges that may arise in the future. Within its existing material and human resources, SIPA is capable of conducting the most complex investigations of organized crime offences.

Given that crime, especially organized crime, has taken on an international dimension, the State Investigation and Protection Agency conducts coordinated cooperation with domestic and international law enforcement bodies in order to make the fight against all forms of crime as efficient as possible, thereby raising the level of global security to an even higher standard.

Without entering into a deeper discussion of the positive and negative aspects of the current system of police organizations in BiH, the focus of all discussions should be placed on the welfare and security of citizens. It is up to experts and policymakers to find the most appropriate and efficient organizational model and a functional policing system in BiH in which all police agencies in the country will adequately participate.

LITERATURE

1. Agencija za državnu službu BiH, *O nama*, dostupno na
[http://www.ads.gov.ba/v2/index.php?option=com_content&view=article
&id=118&Itemid=28&lang=bs](http://www.ads.gov.ba/v2/index.php?option=com_content&view=article&id=118&Itemid=28&lang=bs)
2. Kriminalci, *Državna agencija za istragu i zaštitu*, dostupno na:
[http://kriminalci-ba.blogspot.com/2012/12/drzavna-agencija-za-istrage-i-
zastitu-s.html](http://kriminalci-ba.blogspot.com/2012/12/drzavna-agencija-za-istrage-i-zastitu-s.html)
3. SIPA, *Kontakt*, dostupno na: <http://www.sipa.gov.ba/hr/kontakt>
4. SIPA, *Simbol*, dostupno na: <http://www.sipa.gov.ba/>
5. SIPA, *O nama*, dostupno na
[http://www.ads.gov.ba/v2/index.php?option=com_content&view=article
&id=118&Itemid=28&lang=bs](http://www.ads.gov.ba/v2/index.php?option=com_content&view=article&id=118&Itemid=28&lang=bs)
6. SIPA, *Organizacijska struktura*, dostupno na:
[http://www.sipa.gov.ba/hr/o-nama/struktura/organizacijska-
struktura/kriminalisticko-istrazni-odjel,posjećeno](http://www.sipa.gov.ba/hr/o-nama/struktura/organizacijska-struktura/kriminalisticko-istrazni-odjel,posjećeno)
7. SIPA, *Hayat TV*: SIPA – vodeća policijska agencija u zemlji, dostupno na: [http://www.sipa.gov.ba/hr/aktualnosti/hayat-tv-sipa-vode%C4%87a-
policijska-agencija-u-zemlji/12277](http://www.sipa.gov.ba/hr/aktualnosti/hayat-tv-sipa-vode%C4%87a-policijska-agencija-u-zemlji/12277)
8. SIPA, *Sektor za administraciju i unutarnju potporu*, dostupno na:
[http://www.sipa.gov.ba/hr/o-nama/struktura/organizacijska-
struktura/sektor-za-administraciju-i-unutarnju-potporu](http://www.sipa.gov.ba/hr/o-nama/struktura/organizacijska-struktura/sektor-za-administraciju-i-unutarnju-potporu)
9. Paragraf, *Zakon o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine*,
dostupno na: [https://www.paragraf.ba/propisi/bih/zakon-o-policijskim-
sluzbenicima-bosne-i-hercegovine.html](https://www.paragraf.ba/propisi/bih/zakon-o-policijskim-sluzbenicima-bosne-i-hercegovine.html)
10. Pravosuđe, *Zakon o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine*, dostupno na, :
https://www.pravosudje.ba/vstv/faces/docservlet?p_id_doc=49508

11. Beganović, M. (2020). *Sigurnosni izazovi u BiH: Terorizam i radikalizacija*. Sarajevo: Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije.
12. Delić, A., & Imamović, S. (2022). *Kriminalističke metode u borbi protiv organiziranog kriminala*. Tuzla: Univerzitet u Tuzli.
13. Hadžić, E. (2021). *Uloga finansijske obavještajne službe u otkrivanju kriminalnih aktivnosti*. Mostar: Sveučilište u Mostaru.
14. Jahić, M. (2019). *Pravosudna suradnja BiH i EU u borbi protiv kriminala*. Banja Luka: Panevropski univerzitet.
15. Mehić, L. (2021). *Međunarodna suradnja i borba protiv prekograničnog kriminala u Jugoistočnoj Europi*. Sarajevo: Fakultet za sigurnosne studije.
16. Muhić, E. (2024). Operativna upotreba OSINT-a u istraživanju organiziranih kriminalnih grupa. *Zaštita i sigurnost*, 4(2), 314-338.
17. Muhić, E. (2025). Psihološke operacije na društvenim mrežama - primjeri, tehnike, taktike i procedure. *Zaštita i sigurnost*, 5(1).
18. Muratbegović, E. (2019). *Kriminalistička analiza djelovanja SIPA-e*. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu.
19. Tomić, R. (2020). *Interpol i Europol – Partnerstvo u suzbijanju međunarodnog kriminala*. Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
20. Hadžić, E. (2021). *Uloga forenzičke analize u kriminalističkim istragama*. Mostar: Sveučilište u Mostaru.
21. Hadžić, E. (2022). *Financijske istrage i njihova uloga u borbi protiv organiziranog kriminala*. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu.
22. Jahić, M. (2019). *Međunarodna policijska suradnja i razmjena informacija*. Banja Luka: Panevropski univerzitet.
23. Mehić, L. (2021). *Digitalna forenzika i cyber-kriminal: Novi izazovi sigurnosti*. Sarajevo: Fakultet za sigurnosne studije.

24. Muratbegović, E. (2020). *Edukacija i stručno usavršavanje policijskih službenika u BiH*. Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu.
25. Tomić, R. (2020). *Specijalne jedinice i tehnička opremljenost sigurnosnih agencija*. Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
26. Beganović, M. (2021). *Kriminalistička istraživanja i metode prikupljanja dokaza*. Sarajevo: Fakultet za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije.
27. Delić, A. (2022). *Terorizam i organizirani kriminal: Sigurnosni izazovi u BiH*. Tuzla: Univerzitet u Tuzli.
28. Hadžić, E. (2021). *Uloga sigurnosnih agencija u borbi protiv kriminala u BiH*. Mostar: Sveučilište u Mostaru.
29. Jahić, M. (2020). *Financijski kriminal i metode istrage: Studija slučaja BiH*. Banja Luka: Panevropski univerzitet.
30. Mehić, L. (2020). *Digitalna forenzika i kriminalističke istrage u 21. stoljeću*. Sarajevo: Fakultet za sigurnosne studije.
31. Tomić, R. (2022). *Policijske operacije i međunarodna suradnja u borbi protiv kriminala*. Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.